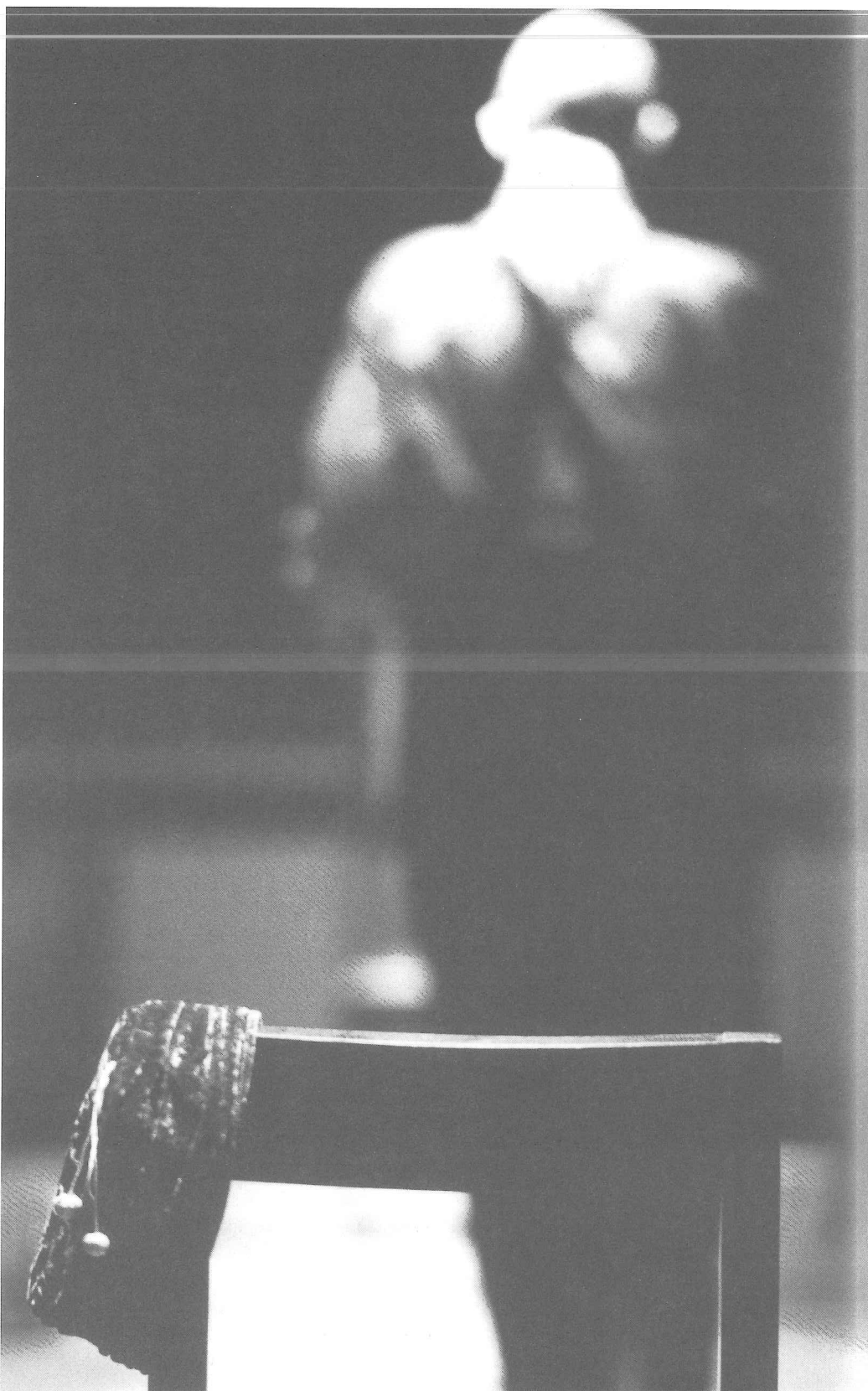

tieruimte teweegbracht moest ik nu vertalen naar een grotere zaal. Intimiteit is openheid. Zoals geliefden na het vrijen zich nog opener laten zien aan elkaar dan ze al deden tijdens het liefdesbedrijf. Intimiteit heeft iets groots omdat ze genereus is. En die grootsheid zou ik nu gebruiken om die kleinheid tot in elke hoek van de zaal te krijgen. Generositeit: 'van mij mag iedereen alles weten, hebben'. Ik had dus – in mijn hoofd althans – een strijdplan om de voorstelling van toen te laten bestaan zoals ze was, maar dan in een andere tijd en een andere ruimte. En toch: hoe meer ik probeerde de voorstelling van toen te kopiëren, hoe meer ze ging veranderen. Dit werd de onderliggende inhoud van de voorstelling. De 'dubbele bodem' om in Titanic-termen te spreken. De noodzaak van de herhaling. Zonder herhaling is geen rangschikken mogelijk en zonder rangschikken geen verhaal – er was eens, en toen, en toen, en toen – en zonder verhaal geen visie, geen standpunt. Deze ontdekking gebeurde niet onmiddellijk. Niet alleen in het repetitieproces, maar ook tijdens de voorstelling en vooral tijdens gesprekken met het publiek na de voorstelling, mensen die ze vijf jaar geleden ook hadden gezien. Ook zij hadden te kampen met hun herinneringen. 'Zoveel nieuwe teksten!' of 'veel meer muziek in de voorstelling' hoorde ik vaak. Geen van beide was de waarheid. Voor velen was de voorstelling meer van nu dan toen, ze bedoelden: meer van nu dan het nu van toen. Ze was dus actueler. Ik haat het woord, maar het werd gezegd. En ik voelde in mijn diepste binnenste ook zoiets. Actueler, terwijl de tekst, onveranderd, alweer vijf jaar ouder was geworden, en samen met hem ook wijzelf. Herinnering werd geschiedenis, of in ieder geval: *'omgaan' met geschiedenis.*

Het is nu allemaal alweer voorbij. Ik heb in april nog een tiental voorstellingen voor de boeg. Welke sprong ga ik dan nemen? Misschien kom ik dan wel tot de ontdekking dat de Titanic nooit is gezonken. Dat het alleen maar een interpretatie van het verleden is geweest.

Maar nu eerst *Ijsberenrevue*. Nog een paar uur en het is zover. Zou ik mijn tekst niet nog een keer voor mezelf zeggen? Ken ik de volgorde nog van deze gekke opeenvolging van korte tekstjes? Het blijft elke keer weer opnieuw sterven zo kort voor een première. En elke keer vraag ik me ook weer af: waarom doe ik mezelf dit aan? Alsof ik mijn lesje nooit zal leren. Het geheugen is dus niet alleen een systeem van bewaren. Het is vooral een mechaniek om dingen te kunnen vergeten. En zo wordt herinneren kunnen *omgaan met de toekomst.*

Titanic - De Tijd (seizoen 94-95) / Patrick De Spiegelaere